

Чинне кримінальне законодавство про відповідальність за злочини у сфері комп'ютерної інформації говорить тільки про комп'ютерні злочини, тобто злочини, які вчиняються щодо комп'ютерів і комп'ютерної інформації (злочини проти комп'ютерної безпеки), але не стосується інших злочинів, що здійснюються з їх використанням. В даний час все частіше говориться про необхідність криміналізації спаму. З таким явищем, як спам, можна і потрібно боротися, але його суспільна небезпека – одне з основних підстав для криміналізації діяння, що необхідно передбачати кримінальну відповідальність за вчинення таких дій. Цілком достатньо було б внесення норм про відповідальність за розповсюдження спаму в кодексі про адміністративні правопорушення.

Список використаних джерел:

1. Бондаренко С.В. Виртуальные сетевые сообщества девиантного поведения [Електронний ресурс] / С.В. Бондаренко. – Режим доступу: <http://www.cyberpolitics.ru/content/view/256/34/>
2. Осипенко А.Л. Сетевая компьютерная преступность: теория и практика борьбы: монографія / А.Л. Осипенко. – Омск, 2009. – С. 109–110.
3. Oxford English Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.askoxford.com/
4. Cambridge Advanced Learner's Dictionary [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dictionary.cambridge.org>
5. Gercke M. Understanding Cybercrime: A Guide for Developing Countries. ITU, 2009.
6. Ifrah L. Cybercrime: current threats and Trends. COE, 2008.
7. Правове регулювання кіберзлочинності [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrjustice.com.ua/pravove-rehulyuvannya-kiberzlochynnosti/>

Магдич Б.А.

студент,

Білоцерківський національний аграрний університет

ЗЛОЧИННІСТЬ У США ТА ВЕЛИКОБРИТАНІЇ: СТАН, ТЕНДЕНЦІЇ

Порівняльний аналіз кримінальної політики різних країн є досить молодим напрямком сучасної кримінологічної науки. Використання методології порівняльних досліджень здатне виявити ті чинники, які впливають на характер цієї політики і її ефективність. Однак вивчення форм і методів протидії злочинності неможливо без розуміння стану самої злочинності і її тенденцій. Метою цієї роботи є виявлення основних тенденцій стану злочинності в США і Великобританії на основі

вивчення даних про кількість здійснених та зареєстрованих злочинів, про рівень віктимізації, про структуру злочинності, про характеристики арештів.

У США існують три основні форми збору даних про злочинність – єдиний звіт про злочинність ФБР (Uniform Crime Report), результати національного віктимологічного опитування (National Crime Victimization Survey), проведеного бюро статистики при департаменті юстиції США і самозвіти правопорушників (selfreport survey). Слід також зазначити, що звіти, які складаються ФБР, містять відомості тільки по восьми видах злочинів: вбивство, зґвалтування, грабіж, розбійний напад, зломи, викрадення майна (крім автотранспорту), крадіжка автотранспорту, підпал [1].

Національний віктимологічний опитування також містять відомості про всі види злочинів, проте в процесі збираються дані про ситуаційні чинники скоєння злочинів, а також демографічна інформація про жертв.

Динаміка злочинності в США є наступною: у 1960 році було зареєстровано 2 014 600 злочинів, 1980 – 13 408 300, 1990 – 14 475 600. У розрахунку на 100 тисяч населення коефіцієнт склав відповідно 1123 і 5820 злочинів. Середньорічний приріст в цей період часу був більше 6%, а темпи росту склали 718% для абсолютного показника і 518% – для відносного [3]. У 2000 році було зареєстровано 11 608 070 злочинів, а коефіцієнт злочинності зафіксувався на рівні 4124. Показники злочинності почали істотно знижуватися, починаючи з середини 90-х років, і в 2000 році досягли рівня 1973 року [2]. На початку 20-го століття в США щорічно реєструвалося близько 11,5 мільйонів злочинів, що на три мільйони менше, ніж щорічні показники початку 90-х років. Попередні дані єдиного звіту про злочинність ФБР за 2013 рік показують, що тенденція скорочення злочинності зберігається, хоча в 2005 і 2006 роках спостерігалось деяке зростання злочинності на 1–3%. Але у порівнянні з 2006 роком у 2013 році кількість насильницьких злочинів знизилася на 1,4%, а корисливих – на 2,1%. Особливо показники знизилися в західній частині країни, а от у південних штатах число вбивств, навпаки, зросло на 2,9%. Ці дані свідчать про певне підвищення довіри з боку населення представникам правоохоронних органів. Найбільше зниження рівня злочинності спостерігається на північному сході, в містах з населенням більше 250 000. Найбільше зниження рівня убивств (близько 70%) у порівнянні з роком, що рівень убивств був максимально високий, відбулося в таких великих містах, як Нью-Йорк, Сан Дієго, Остін, Сан Хосе, Сіетл. Цікаво, що зниження рівня злочинності суперечило прогнозам експертів, які обіцяли істотне зростання злочинності.

Звернемося до питання про гендерний розподіл числа заарештованих. Департамент юстиції США наводить дані про кількість

арештів жінок за вчинені злочини. Жінки в 2002 році склали близько 23% всіх заарештованих. У 2006 році 76,3% заарештованих були чоловіки, серед заарештованих за вчинення насильницьких злочинів чоловіків було дещо більше – 82%[2]. Близько 70% заарештованих були представниками білої раси. Однак між 1993 і 2013 роком число арештів жінок за вбивство, грабїж, злом, крадіжку та підпал стало знижуватися. Таким чином, найбільша кількість арештів жінок в США відбувається за майнові злочини – і цей показник продовжує зростати, а найменшу кількість арештів – за насильницькі злочини [3].

Цікаво, що як у США, так і у Великобританії, органи, що займаються узагальненням статистичних даних про злочинність, зобов'язані окремо збирати і організовувати вільний доступ населення до інформації про злочини ненависті. У США у 1990 році був прийнятий закон (The Hate Crime Statistics Act), який зобов'язує Генерального прокурора збирати статистичні дані про злочини ненависті по всіх штатах і публікувати щорічні звіти. Обов'язок по підготовці звітів була покладена на відділ ФБР, що займається статистикою в області злочинності. Спочатку в звіт потрапляли злочини, вчинені з мотивів расової, релігійної, етнічної ненависті, неприязні у зв'язку з сексуальною орієнтацією. Пізніше (1994 р.) цей список був доповнений злочинами на ґрунті ненависті до інвалідів. За даними ФБР, в 2006 році (останні доступні дані на сьогоднішній день) було зареєстровано 9080 злочинів ненависті, з яких 4737 були обумовлені расовою ненавистю, 1597 – релігійною, 1415 – сексуальною орієнтацією жертви, 1233 – етнічною приналежністю, 94 – інвалідністю. Велика частина скоєних злочинів являла собою загрози насилля (2508), напади (2915), знищення майна та вандалізм (2911). В цілому злочини проти особистості склали 60%, проти власності – 39,6%. Велика частина правопорушників – представники білої раси [4].

У Великобританії існують два офіційних джерела статистичних даних про стан і динаміку злочинності. Перший з них – статистика про злочини, зареєстрованих поліцією (Recorded Crime Statistics). Це джерело дозволяє достовірно оцінити рівень злочинів з низьким ступенем латентності, у тому числі найбільш рідкісних, але й найбільш тяжких злочинів. Крім того, він показує масштаб діяльності і ступінь завантаженості поліції. У квітні 2002 року у Великобританії були введені нові правила реєстрації злочинів, що підвищило рівень реєстрації до 2004 року, який до 2013 знизився на 10%.

Друге джерело даних – Британське опитування про злочини (British Crime Survey), що проводиться протягом року Міністерством внутрішніх справ, в якому представлені дані понад 40 000 опитувань громадян старше 16 років, які проживають в Англії та Уельсі, про вчинення відносно них злочинів. Результати цих досліджень, як правило,

відрізняються, оскільки опитування включає відомості також і по незаявлених і незареєстрованих злочинах. Дані Британського опитування не можуть бути використані в якості інформації про точну кількість вчинених злочинів, проте дозволяють простежити тенденції розвитку злочинності, у тому числі тих її видів, які, як правило, залишаються поза зоною уваги правоохоронних органів (наприклад, випадки сімейного насильства, незначні злочини). Дані Британського опитування показують, що у 2002–2003 роках було здійснено 12 341 000 злочинів, у 2003–2004 – 11 725 000, у 2004–2005 – 10 085 000, 2011–2012 – 10 921 000, 2012–2013 – 11 287 000 злочинів. Ці цифри наочно показують, що кількість скоєних злочинів знижується (за винятком деякого підвищення показників у 2012–2013 роках). Порівняно з 1997 роком, число вчинених злочинів скоротилося на 32%. Дані про рівень віктимізації також свідчать про зниження злочинності в період з 2002 по 2012 рік. У 2013 році він склав 3038 на 10 000 населення, що на 3% більше, ніж у попередньому році, на 11% менше, ніж у 2002–2003, і на 48% менше, ніж у 1995. Тільки про 41% всіх скоєних злочинів жертви повідомляють в поліцію – з 1999 року цей показник залишається практично незмінним. Рідше всього громадяни повідомляють правоохоронним органам про такі злочини, як дрібна крадіжка, вандалізм щодо транспортних засобів і про насильницькі злочини, не причинивши шкоди здоров'ю. Найчастіше (до 80% випадків) – про берглері, що супроводжується розкраданням майна. Цікаво, що про насильство в сім'ї та про насильницькі злочини, вчинені знайомими, поліція дізнається від жертв частіше, ніж про такі ж злочини, скоєні незнайомцями. У 72% випадків громадяни не поспішають повідомляти в поліцію про те, що стали жертвами злочинів, з тієї причини, що злочин був незначним, або тому, що не вірять у здатність та можливість вирішити цю проблему за допомогою правоохоронних органів. Ще 16% вважають, що це – їхня особиста справа і вони готові самотійно впоратися з проблемою, причому у випадку насильницьких злочинів цей показник вищий, 34% випадків громадяни готові самотійно розбиратися з кривдниками.

Більшість злочинів у Великобританії – злочини проти власності (більше 70%). В цілому британці не дуже задоволені роботою правоохоронних органів, лише 58% жертв були задоволені роботою поліції по їх справах. Як вже було зазначено вище, у Великобританії статистичні звіти про злочини ненависті становлять значну частину щорічного звіту Міністерства внутрішніх справ про злочинність в Англії та Уельсі. У 2012–2013 роках британська поліція зареєструвала 5619 злочинів ненависті, в результаті яких жертвам були заподіяні тілесні ушкодження, 4350 злочинів, в результаті яких тілесних ушкоджень завдано не було, 28485 випадків агресії, жорстокості по відношенню до представників певних расових або релігійних груп [5].

Типовим правопорушником, за даними Міністерства внутрішніх справ Великобританії, є молодий білий чоловік у віці до 30 років. Злочин, як правило, відбувається поруч з будинком жертви в період між 15 годиною і північчю, правопорушник зазвичай проживає по сусідству з жертвою. Таким чином, основними характеристиками злочинності в сучасних США і Великобританії є: загальне істотне зниження рівня злочинності та віктимізації за останні 20 років при стабілізації цього зниження в останні роки; найбільш серйозне зниження спостерігається на рівні насильницьких злочинів; латентність злочинів більше 50%; збільшення числа злочинів ненависті; зростання числа жінок, виявлених за скоєння злочинів; стабільно високий рівень стурбованості населення проблемами злочинності; низький рівень довіри населення до правоохоронних органів. Незважаючи на загальне і досить серйозне зниження в останні двадцять років рівня злочинності, і США, і Великобританія знаходяться в даний час на перших місцях серед усіх країн за загальною кількістю зареєстрованих злочинів, а також за рівнем злочинності в розрахунку на 100 000 населення. Тут необхідно зазначити, що, на думку ряду дослідників, показники злочинності мають тенденції до зростання або до зменшення незалежно від будь-яких дій держави, вони підкоряються своїм законам. Ряд політиків, а також кримінологів в США і Великобританії вважають, що зниження рівня злочинності пов'язано з посиленням каральних заходів соціального контролю, з введенням жорстких законів і програм з протидії злочинності. Прийняття жорстких законів пов'язано, насамперед, з посиленням занепокоєння в суспільстві з приводу злочинності. Крім того, подібна ситуація не є новою для США [6]. Зазначимо лише, що важко пояснюване істотне зниження рівня злочинності в США і Великобританії досі являє собою одну з найбільш актуальних проблем, що цікавить учених, які займаються дослідженнями кримінальної політики. Відповідь на питання про причини цього явища здатна пролити світло на проблему вдосконалення ефективності протидії злочинності у багатьох країнах. Розробка даного напрямку є на сьогоднішній день одною з найактуальніших напрямів сучасної порівняльної кримінології.

Список використаних джерел:

1. О'Брайен Р. Факты преступности: сведения о правонарушителях и их жертвах/ Р. О'Брайен // Криминология. Под ред. Дж. Ф. Шелли / Пер. с англ. СПб.: Питер, 2003.
2. Hate Crime Facts and Figures [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.homeoffice.gov.uk/crime-victims/reducing-crime/hate-crime/>
3. Incidents and Offences. Hate Crime Statistics. FBI. Criminal Justice Information Services Division [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.fbi.gov/about-us/cjis/ucr/ucr-publications#Hate>

4. Rennison C., Rand M. Criminal Victimization [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://link.springer.com/article/10.1007/s10940-005-4272-7>
5. Sourcebook of Criminal Justice Statistics [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.albany.edu/sourcebook>
6. Tonry M. Rethinking Unthinkable Punishment Policies in America [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.mpicc.de/en/forschung/forschungsarbeit/kriminologie/governing_through_punishment.html

Масло Н.М.

студентка,

Науковий керівник: Рощина І.О.

кандидат юридичних наук, доцент,

Навчально-науковий юридичний інститут

Національного авіаційного університету

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРОВОКАЦІЇ ПІДКУПУ

На сьогодні досить часто у існує ситуація, коли вчинення людиною злочину, зокрема, у справах про такі кримінальні правопорушення, як дача або одержання підкупу, спровоковано працівниками правоохоронних органів. Провокацією злочину є завідоме створення особою обстановки, що викликає вчинення іншою особою злочину або співучасть у ньому, з метою її викриття, шантажу або заподіяння іншої матеріальної чи нематеріальної шкоди такій особі. Нерідко працівники правоохоронних органів вчиняють дії, спрямовані на маскування провокацій зі свого боку, що під час розгляду кримінального провадження призводить до ускладнення побудови певної правової позиції захисника.

Характерною ознакою провокації злочину, є створення обстановки, яка викликає вчинення злочину, що не лише повинно передувати виконанню діяння спровокованою особою, а виникненню у такої наміру вчинити злочин [3, с. 4].

Аналіз ознак провокації злочину та їх співвідношення з крайньою необхідністю дозволяє зробити висновок, що провокаційна діяльність не може бути обґрунтована межами крайньої необхідності у зв'язку з відсутністю як підстав, так і всіх необхідних ознак цієї обставини, що виключає злочинність діяння. Таким чином, саме провокатор, по суті виступає особою, яка породжує злочинця та злочин.

Провокація підкупу – це спеціальний вид підбурювання до вчинення злочину, а саме, до давання або до одержання підкупу, свідоме